

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

**(Hizb-ut Tahrir Emiri Celil Âlim Ata İbn Halil Ebu Raşta Tarafından
Facebook Sayfası Takipçilerinin “İktisadi” Sorularına Verilen Cevaplar
Silsilesi)**

Soru-Cevap:

**Mesru Mülk Edinme Sebeplerinden Borç
Ebu Ayham Makdisi'ye**

Soru:

Sevgili ve hayırlı şeyhimiz Âlim Ata, Esselamu Aleykum ve Rahmetullahi ve Berekâtuh. Soru: İslami İktisat Nizamı Kitabı'nın 76. sayfasında malı mülk edinme sebeplerinin, şu 5 sebep olduğu geçmektedir: Çalışmak, miras, yaşamak için mala ihtiyacın olması, devletin kendine ait olan maldan tebaasına vermesi ve mal ve emek karşılığı olmaksızın fertlerin aldığı paralar. Ancak bizim kafamızı karıştıran diğer bir sınıf olan borcun, malı mülk edinme veya parayı geliştirme sebeplerinden biri olup olmadığıdır. Karışıklığı açıklamak için insanlar arasında yaşanan şu örneği vereceğim: Diyelim ki hiç parası olmayan bir adam başka birinden 1000 dinar borç alıyor, o parayla gidip pazardan bir eşya satın alıyor, o eşyayı satıyor ve 500 dinar kazanıyor, kârı ve ana parayı aldıktan sonra borçlu olduğu kişiye borcunu ödüyor ve etmiş olduğu 500 dinar kâr kendisinde birlikte kalıyor. Bu yaşanan şey, parayı mülk edinme sebebi midir? Veya parayı geliştirmenin sebebi midir? Allah sizi mübarek kılsın ve sizin elinizle zafer versin. Sevgili kardeşiniz: Ebu Ayham Makdisi.

Cevap:

Ve Aleykumselam ve Rahmetullahi ve Berekâtuh.

Kişinin borç olarak aldığı para, teslim alır almaz onun mülkü olur ve o bu mülkü hiçbir kısıtlama olmaksızın her yönde kullanma hakkına sahiptir. Yani onu hibe edebilir, kendisi ve ailesi için harcayabilir, onunla ticaret ve benzerlerini yapabilir... Borç almış olduğu kişiye parayı iade etmek zorunda olması bunu etkilemez. Çünkü zimmette sabit olan borç olup paranın aynı ile (kendisiyle) bir ilgisi yoktur. Böylece paranın aynî (kendisi), borçlu olan kişinin mülkü olur ve onun zimmetinde olan borç olup paranın aynî (kendisi) değildir.

Bir kişi bir başkasından borç aldığı zaman, bu para onun mülkü olur. Eğer bu parayı ticarete kullanırsa, o zaman parayı geliştirme eylemlerinden bir eylemi yapmış olur ve onun bu ticareti mülkü geliştirme sebeplerinden olup mülk edinme sebeplerinden değildir. Çünkü ticaret yapan kişinin sahip olduğu paranın aslı, borçlu olduğu kişiye aittir. Buna göre bu ticaretten kazanmış olduğu para, paranın aslını geliştirmek için olur ve mülk edinme sebeplerine dahil edilmez. Bu, şayet borçlu olan kişi ticaretinde zarar ederse, zararın alacaklının parasına değil kendi parasına dönmesinde de açıkça görülmektedir. Çünkü borçlu olan kişi, ticaretinde kar veya zarar etmesine bakılmaksızın zamanı geldiğinde borcunun tamamını ödemesi gerekir.

Binaenaleyh borç para alındığı zaman, bu para mülk edinme sebeplerinden olur ve (mal ve emek karşılığı olmaksızın para) maddesinin kapsamına girer. Çünkü şeri hükümlere göre borçlulara, parayı mülk edinme ve onunla tasarrufta bulunma imkânı verilmiştir. Görünen o ki soru soran kardeş, borçlunun borcunu

ödeyeceğini ve bunun (mal ve emek karşılığı olmaksızın) mülk edinme sebeplerinden olan beşinci maddede geçenle çeliştiğini düşünmüş. Bu öyle değildir. Zira mal ve emek karşılığı olmaksızın anlamı, hibe, hediye, borç veya sadaka veren kimse demektir... Dolayısıyla vermiş olduğu şeylerden dolayı maddi veya hizmet olarak bir karşılık talep etmez. Diğer bir ifadeyle, bir hediye verdiği zaman hediye vermiş olduğu kişiden maddi ve hizmet olarak bir karşılık almaz. Dolayısıyla bir bağışta bulunduğu zaman, bundan dolayı bağışta bulunduğu kişiden maddi ve hizmet olarak bir karşılık almaz. Yine birisi ondan borç ister o da borç verirse, borç alan kişiden maddi ve hizmet olarak bir karşılık almaz. Ayrıca bir sadaka verdiği zaman, sadaka vermiş olduğu kişiden maddi ve hizmet olarak bir karşılık almaz.

(Mal ve emek karşılığı olmaksızın) anlamı işte budur. Bu nedenle hibe, meşru mülk edinme sebebi olmasından dolayı hibe edilen kişi için bir mülk olur. Aynı şekilde borç, meşru mülk edinme sebebi olmasından dolayı borç alan kişinin mülkü olur. Ayrıca kendisine hediye ve sadaka verilen kişi de aynıdır. Dolayısıyla bunların tamamı, meşru mülk edinme sebebi olmalarından dolayı mülk edinmek olur...

Allah'ın izniyle resmin net olduğunu ümit ediyorum.

Kardeşiniz
Ata İbn Halil Ebu Raşta

H. 11 Ramazan 1436
M. 28/06/2015

Cevaba, emirin aşağıdaki web sitesinden bağlanabilirsiniz:

<http://archive.hizb-ut-tahrir.info/arabic/index.php/HTAmeer/QAsingle/3613/>